

[Morten Lange.]

er det sådan, at man kun med velvilje kan læse § 5 sådan, og derfor bliver jeg nødt til at spørge den højtærede minister, om han i det tilfælde, at det f. eks. er en kommune, der er bevillingshaver — og sådant kan formodentlig tænkes — vil føre indseende med, at den aftale, som kommunen træffer med den kunstneriske leder, bygger på de samme principper, som findes i § 5, og i modsat fald ikke godkender den. Ministeren har hjemmel hertil ifølge § 3, men jeg ville forfærdelig gerne høre, om det også var ministerens mening at tage en sådan stilling til de aftaler, der måtte blive ham forelagt. Hvis vi får denne forsikring, tror jeg ikke, det bliver vor opgave at finde ud af, om det i Århus er sceneudvalget, der har kæmpet som helte for at holde standarden, eller det er direktøren, der har kæmpet som en helt. Jeg har egentlig mest sympati for den tanke, at begge parter har kæmpet som helte.

Oven på disse bemærkninger må jeg sige, at vor rejse i landet og de oplysninger, vi har fået frem, unægtelig også har vist os en hel del forhold, som bestemt ikke er gode. Man har nævnt teaterbygningerne. Jeg håber, at fabriktilsynet, og hvad der ellers findes af den slags, som har med landsdels-scenerne at gøre, befinder sig i en trykdvale eller kan bestikkes med teaterbilletter — for det må da være sådan, at det meste af, hvad man dér i øjeblikket byder folk, burde forbydes. Vi må se at komme ud af den situation, og jeg håber, at den højtærede kulturminister, vil anvende de grovest tænkelige midler over for finansudvalget og over for kommunerne for at få sat tempoet ganske alvorligt i vejret med et få forbedret teaterbygningernes kvalitet. Der skal gøres meget, og skulle der slippe et enkelt nyt teater med et eller andet sted, tror jeg bestemt ikke, at det vil være for meget.

Det er selvfølgelig helt klart, at vi ikke kan bygge et moderne teater i hver by her i landet; det ville være komplet meningsløst. Men man må vel se at få stillet en slags valgliste op, så man kan sige: dette her vil vi støtte, det vil vi støtte til bunds, og det andet må så finde sig i, at det er og bliver tilsidesat. Det er den slags ting, det er svært at gøre, men heldigvis har man ministre til at tage sig af den slags ansvar

med en vis brutalitet, og det viser sig i den sidste ende, at alle bliver lykkelige, selv om det naturligvis kan volde spektakel undervejs.

Det andet, jeg gerne vil sige noget om, og som det ligger mig på sinde at få lagt frem her — bl. a. fordi det er et punkt, hvorom der danner sig myter ude omkring i befolkningen — er de ganske overordentlig elendige lønninger, der bydes skuespillere på en række af vore scener.

Det står et aller andet sted i vor betænkning, at kommunerne skal føre strengt tilsyn med, at de midler, der bliver brugt til teatrene, ikke er for flotte eller for rigelige. Jeg vil imidlertid bede kommunerne føre strengt tilsyn med, at de lønninger, der bliver udtalt, ikke er umoralsk lave. Den stilling, man tilbyder en udlært skuespiller, som efter at have gennemgået sin elevtid kan få 9.000 kr. om året for at optræde på den scene, han eller hun er knyttet til, er mere end besynderlig. Så siger man: ja men så kan han sikkert tjene en formue ved at spille med i film eller læse op om aftenen. Men jeg er helt sikker på, at gik man de korresponderende skattebilletter igennem, ville man få et helt andet indtryk af disse „enorme“ beløb. De fleste, ikke mindst ude i provinsen, tjener ikke disse store beløb.

Vi har også til den beklagelige side af sagen kunnet lægge, at fyldningsgraden i flere af de teatre, vi har været i kontakt med, næppe er tilfredsstillende. Det er ikke så sært, for billetpriserne er forholdsvis høje målt med så mange andre alen, og det er derfor et af de steder, hvor det forekommer mig at være mest åbenbart at loven skal have en reel virkning. De publikumsordninger, man har rundt omkring, og som man har haft glæde af, vil ifølge dette lovforslag kunne udbygges meget kraftigt, og det anser jeg for at være et af lovforslagets vigtigere træk.

Tilbage blandt de ting, jeg tror kan komme til at true loven, hvis der ikke bliver gjort en radikal indsats, er spørgsmålet om skuespillermangel og skuespilleruddannelse. Vi er alle enige om, at en landsdelsscene i Sønderjylland ville være ønskelig, og planerne herom er jo forholdsvis langt fremme. Man må håbe, at der kan findes en eller anden kombination — måske med Dan-